

Digital tvisteløsning – hvordan bruke mekling i praksis

Av faglig leder og sertifisert mekler Angela Askjer
angela.askjer@mekle.no

Da tvisteloven (tvL) ble vedtatt i 2005 var det med en tydelig ambisjon om at færre saker skulle havne i domstolene.

I. INNLEDNING

Da tvisteloven (tvL) ble vedtatt i 2005 var det med en tydelig ambisjon om at færre saker skulle havne i domstolene. Lovutvalget viste til at mekling som metode har en dokumentert effekt, og ga den nye loven navnet: «Lov om mekling og rettergang i sivile saker». Det ble innført to egne kapitler om mekling; kapittel 7 om utenrettslig mekling og kapittel 8 om mekling ved domstolene. Lovens andre del handler om «mekling og avklaring», og pålegger partene å forsøke å løse tvisten på en minnelig måte, gjennom mekling i forlikrådet, utenrettslig mekling eller ved en utenrettslig tvisteløsningsnemnd, jf. tvL § 5-4.

Ambisjonene til tross – særlig tvistelovens kapittel 7 om utenrettslig mekling har vært lite brukt. En del av forklaringen er nok at det har manglet rene og helhetlige tilbud om slik mekling. Det har derfor også vært vanskeligere for advokater å foreslå mekling for klienter

Angela Askjer er sertifisert mekler og faglig leder i MEKLE. Hun er tidligere advokat og har erfaring fra domstolene, fylkesnemndene og justissektoren. Angela har betydelig erfaring som mekler og holder også foredrag.

Det er større sannsynlighet for at partene, som f.eks. har et forretningsforhold eller er i slekt, kan bevare relasjonen for fremtiden enn når det utpekes en vinnende og en tapende part i en rettssak.

i konkrete saker. Dette er nå i rask endring. Mekle har lansert et landsdekkende tilbud om digital mekling som erstatter obligatorisk forliksrådsbehandling. I denne artikkelen forklarer vi mer om hvordan tilbudet fungerer i praksis.

2. OM MEKLE

Mekle ble startet i februar 2021, og har som visjon å gjøre konflikthåndtering tilgjengelig for alle. Tilbudet om utenrettslig mekling gjelder alle typer saker som privatpersoner og bedrifter kan støte på. Meklingene utføres i tråd med reglene i tvl. kapittel 7, og vi stiller strenge krav til meklernes kompetanse, nøytralitet, frivillighet og konfidensialitet i meklingsprosessene.

Mekle er bygget opp på samme måte som en domstol. Sakene administreres av et kundesenter som sørger for veiledning og informasjon om prosessen, og mekler vil først settes på saken når begge parter har fått anledning til å gi sitt syn på saken. Selve meklingsmøtet skjer ved et nettmøte som er tilrettelagt med hensyn til brukeropplevelse og mulighet for interaksjon, samtidig som strenge krav til personsikkerhet og konfidensialitet er ivaretatt.

Mekle har inngått avtaler med flere ledende forsikringselskaper som tilbyr rettskjøp. Disse selskapene tilbyr sine kunder gratis mekling hos Mekle som et ledd i sitt tilbud, såfremt dette brukes tidlig i prosessen. Det

betyr at advokater fremover vil møte spørsmål om deres klient ønsker å forsøke kostnadsfri mekling før eventuelt andre rettslige skritt tas. Her må advokater gjøre seg kjent med tilbudet, og gi råd til klientens beste. Hvis det er mulig å løse saken raskt og uten kostnader gjennom en meklingsprosess, bør det være spesielle grunner til at advokater fraråder et slikt tilbud.

3. ERFARINGER FRA MEKLING I 2021

Første år meklet Mekle rundt 350 saker, fordelt på saksfeltene familie og barn, arbeidsrett, kjøp, kommersielle tvister, eiendom og byggekontrakter. Mekle har en løsningsgrad på 86 % noe som innebærer at for året 2021 slapp over 600 bedrifter og privatpersoner å stå i en rettslig konflikt. Gjennom mekling deltar begge parter med å jobbe frem en omforent løsning som begge parter kan leve med. Dette fører til fleksible løsninger og som regel en vinn-vinn-situasjon der begge parter får mer enn de ville fått i en rettsprosess. Det er større sannsynlighet for at partene, som f.eks. har et forretningsforhold eller er i slekt, kan bevare relasjonen for fremtiden enn når det utpekes en vinnende og en tapende part i en rettssak. Vi ser at partene har stort eierskap til den fremforhandlede løsningen. I tilfeller der avtalen omhandler et pengekrav, vil vi anbefale at det utstedes gjeldsbrev.

4. HVEM ER MEKLERNE?

Meklerne hos Mekle er sertifiserte gjennom Meklingsakademiet i regi av Advokatforeningen, eller gjennom internasjonale sertifiseringsordninger. Felles for disse ordningene er teoretisk og praktisk opplæring i meklerfaget med fokus på bl.a. konflikthåndtering, etikk og gjennomføring av meklingsprosesser. Meklerne hos Mekle har en variert bakgrunn med erfaring fra domstolene, advokat- og forsikringsbransjen, fylkesnemnda, påtalemyndigheten og departementene. De fleste meklerne er jurister, men noen har også en psykologi- eller byggingeniørbakgrunn. Mekle har høyt fokus på kompetanse, og driver jevnlig internopplæring.

5. FORLIKSRÅDET OG SMÅKRAVSPROSESS

Mekling er et raskere, rimeligere og mer skånende alternativ enn annen tvisteløsning. Dette er i seg selv en viktig grunn for å velge mekling for sin klient. I tillegg er mekling som nevnt et alternativ til forliksrådsbehandling.

Som kjent må tvister om formuesgoder med tvistesum under kr 200 000 behandles hos forliksrådet før det kan tas ut stevning for tingretten, jf. tvl. § 6-2. For saker som følger løpet til småkravsprosess, er tvistesummen nå økt til kr 250 000, jf. tvl. § 10-1, annet ledd. Sistnevnte innebærer at tilkjenning av sakskostnader knyttet til rettskjøp ved småkravsprosess aldri kan over-

I snitt ligger behandlingstiden hos forlikrådene på ca. tre måneder, og i sentrale strøk kan behandlingstiden være enda lengre.

stige kr 50 000. For alle disse mindre kravene gjelder det derfor å holde sakskostnadene nede og tidsbruken kort.

I medhold av tvl. § 6-2, annet ledd bokstav b, er utenrettslig mekling et alternativ til forlikrådet. Det betyr at dersom mekling ikke skulle føre frem, vil man slippe veien via obligatorisk forlikrådsbehandling. I snitt ligger behandlingstiden hos forlikrådene på ca. tre måneder, og i sentrale strøk kan behandlingstiden være enda lengre. Der saken ikke er avsluttet innen tre måneder etter at forlikklagen ble forkynt, kan behandlingen innstilles ved krav fra en av partene, jf. tvl. § 6-11, fjerde ledd. En sak som

er innstilt kan ikke bringes inn for forlikrådet på ny før det er gått ett år; jf. tvl. § 6-11, femte ledd bokstav a. Disse reglene kan innebære at man i realiteten ikke får behandlet saken sin ved forlikrådet.

6. EFFEKTIV BEHANDLING HOS MEKLE

Parter som takker ja til mekling hos Mekle vil få berammet et meklingsmøte i løpet av 14 dager. Møtene holdes digitalt, og partene og deres prosessfullmektiger slipper derfor reisevei og ventetid ved sitt forlikråd. Selve meklingen gjennomføres i stor grad slik som rettsmeklinger gjennomføres, ved oppstart i fellesmøte, og

bruk av særmøter og eventuelt flere fellesmøter underveis - alt etter sakens karakter og partenes behov. De aller fleste løser saken sin etter endt meklingsmøte, og avtale signeres elektronisk med Bank-ID. Saken er med andre ord som regel ferdig løst innen meklingsdagen er omme.

Mekles tilbud er i all hovedsak mekling digitalt. Forskning og empiri viser at digital mekling fører til høyere løsningsgrad og raskere enighet enn fysisk mekling. Digital mekling innebærer at partene ikke trenger å møte motparten fysisk, kun gjennom skjerm. Et digitalt møte betyr også at partene vil kunne oppholde seg i kjente

omgivelser, som også fører til at partene vil være mer avslappet under meklingen. Disse forholdene gjør at partenes opplevelse av å stå i konflikt minskes, og gjør det lettere å jobbe konstruktivt sammen med mekleren for å komme frem til gode løsninger i saken. For bedrifter og profesjonelle parter innebærer digital mekling dessuten at pauser i meklingen, f.eks. under særmøter med den andre parten, kan benyttes til å få annet arbeid gjort. Digital mekling er derfor svært effektiv bruk av tid.

7. HVORDAN VELGE MEKLING HOS MEKLE?

Mekle er en nøytral og uavhengig tilbyder av meklings tjenester for alle. Alle personer og bedrifter som står i en tvist, kan henvende seg til Mekle gjennom vår nettside eller på telefon. Advokater kan ta kontakt med Mekle på vegne av sin klient for å undersøke om digital mekling er noe som kan passe i den aktuelle saken. Mekling vil normalt ikke kreve ytterligere arbeid fra advokaten, siden vi ikke krever eget prosesskriv eller lignende før meklingen kan starte opp. Vi veileder begge parter og deres advokater underveis for å legge opp til en så brukervennlig og sømløs prosess som mulig.

I tillegg er det kjekt å kjenne til at Mekle har avtaler med flere ledende forsikringsselskap som tilbyr rettshjelp, herunder Help, Gjensidige, Storebrand og Frende. Tilbud om rettshjelp gis av disse selskapene enten gjennom rene rettshjelpsforsikringer, eller gjennom f.eks. innbo- eller bilforsikring. Forsikringsselskapene vil dekke kostnadene til mekling for både sine kunder og motpartene. Det er derfor mange i Norge som har en forsikring som dekker mekling kostnadsfritt. Dersom mekling ikke fører frem, vil alle øvrige rettsmidler være i behold. Det er derfor ikke noe å tape på å forsøke mekling hos Mekle først.